

PRO ETELÄ-POHJANMAA®

Etelä-Pohjanmaan liiton tiedotuslehti

3 / 2008 lokakuu

**”Alueidemme välisiä yhteistyö-
mahdollisuuksia on paljon.”**
– ministeri Uwe Döring, sivu 5

**”Maakuntien ja asiakkaiden tarpeet
ovat erilaisia ja siinä onkin suuralu-
een viehätys, voima ja haaste.”**
– johtaja Kjell Nybacka, sivu 6

Sisältö

Pääkirjoitus: Maakunnalla ja sen liitolla riittää haasteita	2
Korkeakoulutuksen kehittäminen ja osaaminen keskeisinä tavoitteina - TOTSU 2009–2010	3
Schleswig-Holsteinin ja Etelä-Pohjanmaan yhteistyö vankalla pohjalla	5
WFA:n Eurooppa-toimisto toimii linkkinä ja yhteyksien luojana	6
Maakunnan yhteistyöasiakirja 2009–2010 hyväksytty	7
EURA 2007-järjestelmän maksatushakemusosio on avattu	7
Näkökulma: EU-ohjelmien käynnistyminen takkuillut	8
Etelä-Pohjanmaan maakunnalle Euroopan kulttuurialue -status?	9
Pientalo- ja omistusasumisen Etelä-Pohjanmaa	10

Maakunnalla ja sen liitolla riittää haasteita

PÄÄKIRJOITUS

Viime kuukausina ovat aluehallinnon uudistamiskeskusteluissa vilahdelleet uudenlaiset termit. On ELLUja, ALLUja, TOTSUja, yhteistyöalueita ja monia muita. Muutoksia satunnaisesti seuraavan on haastavaa pysyä kärryillä tässä pyörytyksessä.

Uudistuksen tavoitteena on, että runsaan vuoden kuluttua valtiolla on enää kaksi erilaista aluehallintoviranomaista: elinkeino-, liikenne- ja luonnonvarakeskus (ELLU) ja aluehallintovirasto (ALLU). Läänit, tiepiirit, ympäristökeskukset, TE-keskukset ja työsuojelupiirit jäävät historiaan.

Yksinkertaistettuna ELLU on uusi valtion aluehallintoviranomainen, joka rakentuu nykyisten TE-keskusten, ympäristökeskusten ja tiepiirien pohjalle täydennettynä lääninhallitusten opetus- ja kulttuuriasioilla. ELLU tulee olemaan maakunnan liiton tärkeä yhteistyökumppani.

ALLU puolestaan hoitaa lupa-, hallinto- ja valvontatehtäviä. "Koppalakkivirastoksin" sitä nimitetään. ALLUja muodostettaneen kuusi ja ELLUja 15, näistä tosin vain yhdeksän varustettuina kaikilla palveluilla.

Maakunnilta pyydettiin loppukesällä palautetta alustavista aluejakoesityksistä. Etelä-Pohjanmaan liiton maakuntahallitus totesi lausunnossaan, että luontevin "täyden palvelun" ELLU-alue muodostuisi Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan/Österbottenin maakunnista. Seinäjoki tarjoaa keskeisen sijaintinsa ja hyvien yhteyksiensä perusteella parhaan sijoituspaikan sekä ELLU- että ALLU-toiminnoille.

ALLU-alueen maakuntahallitus toivoo rakentuva nykyisen WFA-alueen pohjalta. Joka tapauksessa Etelä-Pohjanmaan tulee kuulua samaan ALLUun vähintäänkin Pirkanmaan ja Keski-Suomen kanssa.

Liitoilta pyydettiin lausuntoja myös yhteistoiminta-alueista. Ne ovat usean maakunnan liittoumia, jotka hoitavat ylimaakunnallisia, strategisesti merkittäviä asioita. Maakuntahallituksen mielestä ensisijainen vaihtoehto yhteistoiminta-alueeksi on sama kuin täysipainoisen ELLUn alue eli Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa/Österbotten.

TOTSU eli maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma liittyy myös aluehallintouudistukseen. Uusi TOTSU hyväksyttiin juuri maakuntahallituksessa. Toteuttamissuunnitelma on tärkeä aluekehityksen asiakirja, jolla pyritään vaikuttamaan vuoden 2009 ja erityisesti vuoden 2010 määrärahojen alueelliseen jakoon.

Aluehallinnon uudistuttua maakuntaohjelman ja TOTSUn merkitys kasvaa entisestään. Sen kautta kanavoituu maakunnan tahto resurssien käytöstä. Maakuntaohjelma kytketään nykyistä tiiviimmin uusien alueviranomaisten tulohajautukseen, ja samalla se myös velvoittaa alueviranomaisia entistä vahvemmin.

Liittojen tehtävät siis muuttuvat ja lisääntyvät. Silti toimintamme pohjana pitää jatkossakin olla alueen oma, kansanvaltaan perustuva tahto. Kunnallisvaalien kautta valittavat maakuntapäätäjät tulevat olemaan yhä tärkeämmässä roolissa.

Maailma ympärillämme muuttuu nopeasti. Lähivuosina joudumme tekemään isoja alueemme kehitykseen vaikuttavia ratkaisuja. Maakuntamme kantavimpia voimavaroja on nykyisen liiton koko olemassaolon ajan ollut yhtenäisyys. Ilman sitä emme tule selviämään tulevaisuuden koitoksissa.

Asko Peltola
Maakuntajohtaja

Korkeakoulutuksen kehittäminen ja osaaminen keskeisinä tavoitteina

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2009–2010 hyväksyttiin

TOTSU
2009–2010

– Tänä vuonna toteuttamissuunnitelma TOTSUssa uutena asiana on se, että maakunnat voivat esittää syksyn 2008 TOTSU-neuvotteluissa käsiteltäväksi enintään kaksi alueen strategisesti tärkeää politiikka-asiaa tai hankekokonaisuutta, kertoo suunnitelman kokoamisesta vastannut vs. kehittämissuunnittelija Outi Nieminen.

– Maakunnan kannalta strategisesti merkittäviksi hankekokonaisuuksiksi on maakuntahallituksen ja maakunnan yhteistyöryhmän MYR:n evästyskeskusteluissa todettu Etelä-Pohjanmaan korkeakoulumalli sekä Seinäjoen itäinen ohikulkutie.

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa toistuvat luonnollisesti vuosittain merkittäviltä osin samat kehittämistavoitteet, mutta suunnitelmassa on aina myös jotain uutta. Suunnitelman kokoamisen kannalta nyt oli uutta ministeriöiden kanssa käytävien neuvottelujen kysymysten tiivistäminen kahteen. Sen sijaan valtakunnallisesti merkittävien kärkihankkeiden listauksella ei ole enää merkittävää roolia, vaikka se juuri hyväksytyyn TOTSUun sisältyikin.

– Neuvotteluesitysten puristaminen kahteen oli haasteellista, mutta lopullinen valinta sujui kuitenkin hyvin yksimielisesti, toteaa vs. kehittämissuunnittelija Nieminen.

– Esimerkiksi Seinäjoen itäinen ohikulkutie nähdään hyvin tärkeänä hankkeena, joka täytyy ehdottomasti saada liikkeelle mahdollisimman pian, jotta voitaisiin alkaa keskittymään myös muihin, ohikulkutien toteutumista odottavien hankkeiden toteuttamiseen.

Korkeakoulumalli Etelä-Pohjanmaan vahvuudeksi

Neuvotteluesityksenä opetusministeriölle esitetään, että yliopistolain uudistamisen yhteydessä vahvistetaan yliopistokeskusten rahoituspohjaa. Pitkäjänteisemmän rahoituksen turvin yliopistokeskukset voivat jatkaa tutkimus- ja koulutustyötään, joka tehostaa yliopistojen toiminnan alueellista vaikutusta. Lisäksi esitetään, että opetusministeriö myöntää Etelä-Pohjanmaan korkeakoulumallin toteuttamiseksi korkeakoulumallin kehittämishankkeelle tarvittavan rahoitusosuuden. Selvitysmies **Kari Neilimon** laatima ehdotus korkeakouluopetuksen ja tutkimuksen kehittämisestä Etelä-Pohjanmaalla pyritään näin käynnistämään myös opetusministeriön rahoitusosuuden osalta. Aloitusvuodeksi ehdotetaan vuotta 2010.

Seinäjoen yliopistokeskuksen rahoituksesta vain noin 20 prosenttia on pitkäjänteistä rahoitusta. Nykyinen yliopistojen rahoitusjärjestelmä ei neuvotteluesityksen kirjausten mukaan huomioi aikuiskoulutukseen ja tutkimus- ja kehittämistyöhön painottunutta toimintaa, vaikka toiminta on kysyntälähtöistä ja tulevaisuuteen suuntautunutta. Tämä työ rahoitetaan Etelä-Pohjanmaalla valtaosin määräaikaikaisella rahoituksella ja maakunnan omista lähteistä.

Etelä-Pohjanmaan korkeakoulumallin toteutuksen käynnistyessä opetuksen ja tutkimuksen on määrä profiloitua valituille ydinalueille, jotka koskevat sekä ammattikorkeakoulun että yliopistokeskuksen toimintaa. Vahvana osana tavoiteltua korkeakoulumallia on myös kansainvälistyminen ja kansainvälisen korkeakoulu yhteisön kehittäminen.

Päätoimittaja:
maakuntajohtaja **Asko Peltola**
puh. 0400 590 123
asko.peltola(at)etela-pohjanmaa.fi

Toimitus ja taitto:
tiedotussihteeri **Juhani Heikkilä**
puh. 050 537 8071
juhani.heikkila(at)etela-pohjanmaa.fi

Etelä-Pohjanmaan liiton tiedotuslehti 3 / 2008 Lehti julkaistaan liiton internetsivuilla
www.epliitto.fi

ISSN 1796-0215

Isoja ja pieniä infrastruktuurihankkeita jonossa

Seinäjoen itäisen ohikulkutien lisäksi Etelä-Pohjanmaalla ajetaan myös muiden infrastruktuurihankkeiden toteuttamista. Valtakunnallisesti merkittävänä kärkihankkeena maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa on maakunnan halki kulkeva Helsinki-Seinäjoki-Oulu-päärata. Pääradan perusparannus ja 2-raideosuuksien rakentaminen on jo alkanut. Radan kehittämiseen arvioidaan tarvittavan vuosittain 90 miljoonaa euroa. Muilta osin tiestön kehittämisen ja kunnossapidon todetaan kangertelevan riittämättömien määrärahojen johdosta. Valtateiden 18, 19 ja 3 taso tulisi monelta osin ripeästi parantaa vastaamaan valtateiltä edellytettävää palvelutasoa. Alemmanasteisen tiestön kunnan parantamiseen pitäisi olla käytettävissä huomattavasti enemmän määrärahoja. Tämä on merkittävä ja pitkään jatkunut ongelma.

Tietoliikenteen kehittämisessä on maakuntaohjelmassa asetettu tavoite, että laajakaistaisen tiedonsiirron nopeus olisi 40 Mbit/s, ja tämä nopeus olisi tarjolla katavasti koko maakunnassa vuonna 2010. Tavoite on erittäin haastava. TOTSUssa todetaan, että nopeat laajakaistayhteydet mahdollistaisivat mm. tasapainoisen alueellisen kehityksen, parantaisivat kuntapalveluiden saatavuutta sekä mahdollistaisivat terveyden- ja sairaanhoidon sekä sosiaalialan palveluiden parantamisen verkon kautta.

Seinäjoen lentoaseman kehittämistavoitteet ovat edistyneet suunnitelmien mukaan. Jo toteutumassa olevien investointien jälkeen lentokentän kiitotien pituus on kaksi kilometriä ja leveys 45 metriä, mikä mahdollistaa raskaampien koneiden vastaanoton.

Kansainvälistyminen ja kulttuuri valopilkkuina

Edellisen toteuttamissuunnitelman toteutumisen seurannasta käy ilmi, että vuoden aikana suunnitelmien mukaisesti edistyneiksi arvioidaan maakunnan kansainvälistymisen toimintaohjelman toteutus sekä kulttuurin kehittäminen ja vetovoimitekkijöiden lisääminen. Infrastruktuurin parantamisen toimintalinjassa suunnitelmien mukaan on merkitty edistyneeksi Seinäjoen itäinen ohikulkutie, lentoaseman kehittäminen sekä liikenneturvallisuussuunnitelmien laatiminen kaikkiin seutukuntiin.

Täysin toteutumatta jääneeksi on arvioitu tavoite alemmanasteisen tiestön rakenteiden ja kunnossapidon parantamisesta. Hitaasti edistyneitä tavoitteita ovat peruspalveluiden vahvistaminen ja hyvinvointipalveluiden sekä kylien kehittäminen. Myös luonto- ja kulttuuriympäristöjen hoitaminen sekä vesistökuormituksen vähentäminen ovat edistyneet heikosti, samoin logistiset palvelut sekä kansainvälisesti vetovoimainen innovaatioympäristö ja sen kehittäminen.

Juhani Heikkilä

*Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman tekstiversio on saatavilla PDF-tiedostomuodossa osoitteessa www.epliiitto.fi/upload/files/totsu2009_10.pdf.
Virallisena julkaisuna TOTSU ilmestyy marraskuun lopulla.*

Eteläpohjalainen kanava:
www.trissa.tv

Schleswig-Holsteinin ja Etelä-Pohjanmaan yhteistyö vankalla pohjalla

- Alueidemme välisiä yhteistyömahdollisuuksia on paljon, toteaa saksalaisen Schleswig-Holsteinin osavaltion Eurooppa-ministeri Uwe Döring.
  - Myös Schleswig-Holstein on vahvaa maatalousaluetta, ja kulttuurin sekä maaseudun kehittämisen sektoreilla meillä on jo nyt hedelmällistä yhteistyötä. Teknologia- ja innovaatioasioissa tavoitteemme ovat samansuuntaisia, ja myös meillä luovien alojen kehittäminen on esillä.
- Ministeri Uwe Döring tutustui maakuntaan 14. lokakuuta vierailien myös Etelä-Pohjanmaan liitossa.**

Alueiden välinen yhteistyö konkretisoituu näkyvästi EU-osarahoitteisissa hankkeissa.

- Interreg-ohjelma on luonteva rahoituksen lähde, EU:n rahoitusosuus näissä alueiden välisissä projekteissa voi olla jopa 75 prosenttia, **Uwe Döring** toteaa.
- Schleswig-Holstein ja Etelä-Pohjanmaa ovat mukana Itämeren alueiden telelääketiedettä ja potilastiedonsiirtoa edistävässä eHealth-verkostossa, jonka uusi alaan liittyvä Interreg-hankehakemus on juuri parhaillaan ratkaisuvaiheessa, kertoo aluekehitysjohtaja **Timo Urpala**.

Döringin vierailuohjelmaan kuului liiton lisäksi tutustuminen teknologia- ja innovaatiokeskus Framiin, Epanet-professoriverkostoon ja Foodwestiin. Ministeri vieraili seurueineen myös vastikään muotoilun valtionpalkinnon saaneen Päivi Rintanien Amfora Shopissa ja työskentelystudiossa.

- Elintarvikealaa esiteltiin Foodwestissä laajasti. Alalla on jo yhteistyötä ja laajempien hankkeiden kehittämiseen edelleen nähtiin hyviä mahdollisuuksia, aluekehitysjohtaja Urpala jatkaa.

Urpalan mukaan kansainvälisessä yhteistyössä vaikeimpia asioita on löytää hyviä luotettavia kumppaneita. Vain toisensa tuntevien kumppaneiden kesken on mahdollista saada syntymään tuloksia.

- Schleswig-Holsteinissa on useilla eri aloilla erinomaisen osaavia toimijoita.
  - Avaamme maakunnan liitossa ovia ja öljyämme saranoita. Toivomme eteläpohjalaisten ja naapurienkin käyttävän yhteyksiä hyväkseen, Urpala toteaa.
- Alueet ovat tehneet yhteistyötä jo vuodesta 1994 alkaen. - jh

Schleswig-Holsteinin osavaltion Eurooppa-ministeri Uwe Döring (keskellä) kävi vierailulla Etelä-Pohjanmaalla. Mukanaan hänellä oli ministeriön Itämeri-osaston päällikkö Stefan Musiolik (vas.). Mukana vierailupäivää isännöimässä olivat maakuntajohtaja Asko Peltola sekä aluekehitysjohtaja Timo Urpala Etelä-Pohjanmaan liitosta. Ministeri vieraili samalla reissulla myös Pohjanmaalla. Kutsun ministerille olivat esittäneet yhdessä Länsi-Suomen Allianssi eli WFA sekä Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan liitot. Liitot tekevät WFA:n kautta suuralueyhteistyötä Itämeren alueen yhteishankkeissa.

WFA:n Eurooppa-toimisto toimii linkkinä ja yhteyksien luoja

Länsi-Suomen Allianssin WFA:n Eurooppa-toimisto Brysselissä pyörii kahden henkilön voimin: toimiston johtajana toimii Kjell Nybacka ja EU-asiantuntijana on Krista Huhtala-Jenks. Lisäksi toimistossa työskentelee kerrallaan yksi tai kaksi harjoittelijaa. Eurooppa-toimiston tehtävänä on palvella WFA:n alueen maakuntien liittoja ja muita maakuntien toimijoita. Toimeksiannot ja kysymykset ovat varsin moninaisia. Toimiston kotimaan kierroksella syyskuussa pyrittiinkin toimenkuvaa ja painotuksia kirkastamaan.

– Maakuntien ja asiakkaiden tarpeet ovat erilaisia ja siinä onkin suuralueen viehätys, voima ja haaste, arvioi toimiston johtaja **Kjell Nybacka** toimintakenttäänsä linkkinä Euroopan unionin pääkaupunkiin.

– Kiertueen aikana oli tarkoitus keskittyä WFA:n toimijoiden kansainvälisiin hankkeisiin ja pyrkimyksiin. Ensimmäinen tehtävä oli tarkistaa meidän yhteistä kuvaamme nykytilanteesta.

Länsi-Suomen Allianssin eli WFA:n alue muodostuu Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Satakunnan maakunnista.

– Jokaisella maakunnalla on omat prioriteettinsa ja niitä tulee nyt huomioida, Nybacka toteaa kierroksen annista.

Hänen mukaansa Eurooppa-toimisto tulee käyttämään voimavarojaan niiden tavoitteiden ja asiakkaiden hyväksi, joilla on todellinen halu ja kyky kansainväliselle areenalle ja joita priorisoidaan myös liittojen toiminnassa.

– Kiertueen myötä meillä on kyllä selvä kuva eri maakuntien prioriteeteista.

WFA-alueen yhteisistä intresseistä Nybacka mainitsee TEN-T-ohjelman uusimisen ja WFA-alueen kontribuution siihen, koheesiopolitiikan sisällön vuoden 2013 jälkeen, työperäiseen maahanmuuttopolitiikkaan kuuluvat asiat sekä Itämeri-alueen strategian, joiden seuraamiseen ja edistämiseen Eurooppa-toimiston työpanosta siis käytetään.

Rakennerahastohanat ehtymässä - osaaminen vahvuudeksi

Suomi on EU:n rikkaimpia maita ja siinä asemassa ei kannata Nybackan mukaan luottaa rakennerahastoihin enää tulevaisuudessa.

– Jää sitten enää yksi toimintatapa tulevaisuudessa eli kaupan tekeminen, hän toteaa.

– WFA-alue edustaa monella alalla huippuosaamista eurooppalaisesta tai globaalista näkökulmasta katsottuna. Tämän osaamisen myyminen muille alueille ja toimijoille on yksi tärkeä toimintatapa.

Tulevasta Nybacka vinkkaa, että ensi vuoden helmikuussa komissio järjestää energiaviikon, joka on energia-alan tutkimukselle ja liike-elämälle yhteinen tapaamisfoorumi. Kesäkuussa 2009 komissio järjestää toisen tilaisuuden, joka on Green Week eli ekoinnovaation ja ympäristöosaamisen tapaamispaikka. Molemmissa teemoissa Etelä-Pohjanmaa ja WFA edustavat Nybackan mukaan globaalia osaamista, ja näitä tilaisuuksia pitäisi hyödyntää projekti- ja liiketoiminnassa.

Tietopalvelu keskeisenä tehtävänä

Eurooppa-toimiston keskeinen tehtävä on tietopalvelu EU:n ja WFA:n välillä. Maakunnan toimijoiden kannattaa liittyä omien kiinnostuksen kohteiden mukaan toimiston sähköpostitse tapahtuvaan EU-tiedotuspalveluun. Liittyminen postituslistoille ja muuta lisätietoa WFA:n nettisivuilla: www.wfa.fi

Juhani Heikkilä

Maakunnan yhteistyöasiakirja 2009–2010 hyväksytty

M
Y
R

Etelä-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) hyväksyi maakunnan yhteistyöasiakirjan (MYAK) 2009–2010 kokouksessaan 9.10.2008. Yhteistyöasiakirjalla suunnataan alueellisten rakennerahasto-ohjelmien varojen käyttöä Etelä-Pohjanmaalla.

Menettelyssä MYR päättää EAKR-ohjelman ja ESR-ohjelman alueellisen osion toteuttamisen painotukset maakunnassa ja varaa tätä varten ohjelmarahaa rahoituspäätöksiä tekeville viranomaisille eli TE-keskukselle, maakunnan liitolle, lääninhallitukselle ja ympäristökeskukselle.

Vuosina 2009–2010 Etelä-Pohjanmaalla on käytettävissä EAKR-ohjelman tukirahoitusta yhteensä noin 11,4 miljoonaa euroa. Tästä osoitetaan suuri osa TE-keskuksen ja Finnveran kautta yrityksille uuden yritystoiminnan syntymisen, kasvuyritysten, pk-yritysten tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan tukemiseen sekä innovaatioiden, liiketoimintaosaamisen ja pk-yritysten verkostoitumisen kehittämiseen. Toinen suuri kokonaisuus ovat kehittämisprojektit, joissa suurimpana kohteena on innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenneiden vahvistaminen. Myös alueen toimintaympäristöä parannetaan esimerkiksi ympäristön kehittämishankkeilla. EAKR-ohjelman reilua yhtätoista miljoonaa euroa vastaan tulee löytyä alueelta kuntarahoitusta noin 2,8 miljoonaa euroa.

ESR-ohjelman alueellisen osion tukirahoitusta Etelä-Pohjanmaalle tulee vuosina 2009–2010 yhteensä 5,9 miljoonaa euroa. Kuntarahaa tulisi alueelta osoittaa tätä tukisummaa vastaan noin 1,1 miljoonaa euroa. Lähes 60 prosenttia ESR-ohjelman alueellisen osion rahoituksesta myönnetään TE-keskuksen kautta. Muita rahoituksen myöntäjiä ovat Länsi-Suomen lääninhallitus ja Etelä-Pohjanmaan liitto. Alueellisen osion rahoituksen lisäksi ESR-ohjelmasta tavoitellaan maakuntaan vähintään samansuuruisia pottia valtakunnallisten kehittämisohjelmien kautta.

Maakunnan yhteistyöasiakirja löytyy www.epliiitto.fi (Hankerahoitus -> Maakunnan yhteistyöasiakirjat ja ohjelmiasotukset). Yhteistyöasiakirjan sisältöön kannattaa tutustua etukäteen miettiessään rahoituksen hakemista rakennerahasto-ohjelmista.

Heli Rintala
EU-koordinaattori

EURA 2007-järjestelmän maksatushakemusosio on avattu

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

9.10.2008 on otettu tuotantoon EURA 2007-järjestelmän maksatushakemusosio. Nyt projektien toteuttajat pääsevät täyttämään maksatushakemuksia järjestelmään ja voivat jättää lomakkeen myös viranomaiskäsitteilyyn. Maksatushakemusten käsittely ja maksatuspäätösten teko viranomaisessa aukeaa marraskuussa.

PDF-muotoiset käyttöohjeet maksatushakemuksen täyttöä varten löytyvät suoraan järjestelmästä www.aura2007.fi.

EU-ohjelmien käynnistyminen takkuillut

NÄKÖKULMA

Nykyisestä ohjelmakaudesta on kulunut kohta kaksi vuotta. Julkisuudessa on viime aikoina ollut esillä EU-ohjelmien toteutuksen takkuileva käynnistyminen. Usein kuulee syytettävien keskeneräisiä tietojärjestelmiä, joiden toimimattomuus on tämän kaiken aiheuttanut. Näinhän ei kuitenkaan ole, vaan todelliset syyt ovat moninaiset. Toki ongelmat konkreettisesti näyttäytyvät mm. tietojärjestelmien kautta.

Uuteen ohjelmakauteen varauduttaessa on ollut tiedossa, että Suomen hajanaisista rakennerahastohallinnointia sekä alalla vallinneita erilaisia tulkintoja ja käytäntöjä tulee yhtenäistää. Samaa rahaa jaettaessa menettelyjen tulee rahoittavasta viranomaisesta riippumatta pääsääntöisesti olla samanlaiset eri puolilla Suomea. Osaratkaisuksi asiaan on sovittu, että kaiken projektirahoituksen myöntäminen ja seuranta keskitetään samaan tietojärjestelmään.

Kokonaisuuden uuteen asentoon virittäminen on kuitenkin osoittautunut paljon vaativammaksi urakaksi kuin kukaan osasi ennakoida. Määrittelytyö ottaa aikaa ja vaatii paljon yhteensovitusta eikä tietojärjestelmiä voida tehdä, ennen kuin tarvittava tietosisältö on tarkoin selvillä ja sovittuna ja prosessit viimeisen päälle määriteltynä. Samaan saumaan osui työ- ja elinkeinoministeriön organisaatiouudistus ja siten rakennerahastoasioiden ja -vastuiden uudelleenorganisointi ohjelmien hallinnointiministeriössä. Useita ministeriön avainhenkilöitä on muutosten myllerryksessä siirtynyt kokonaan muihin tehtäviin.

Yritystukien kysyntä runsasta

EAKR-ohjelmassa ja maaseudun kehittämisohjelmassa yritystukia on voitu myöntää jo hyvän aikaa ja kysyntä on ollut runsasta. Yritystukia on myönnetty näissä ohjelmissa 6,5 miljoonan euron edestä. Syksyn aikana on nyt päästy kunnolla käyntiin myös hankepuolella lähes joka rintamalla. Myönteisiä rahoituspäätöksiä on EAKR- ja ESR-ohjelmissa tehty Etelä-Pohjanmaalla yhteensä muutamia kymmeniä. Maaseudun kehittämisohjelmassa hankepäätösten tekoon päästään marraskuussa.

Valmistelussa on useita lähinnä ESR-ohjelman projekteja, joita viranomaiset olisivat valmiit rahoittamaan, kunhan kokonaisrahoitus saataisiin järjestymään. Myös EAKR-ohjelmassa on jonossa odottamassa esimerkiksi Tekes-projekteja. Projekteissa vaaditaan lähes aina kuntien melko merkittävääkin rahoitusosuutta, jotta EU:n ja valtion rahoitus saadaan käyttöön. Kuntien nykyisessä taloudellisessa tilanteessa yhtälö on haastava etenkin kun hanketoiminta painottuu esimerkiksi innovaatiotoiminnan ja osaamisrakenteiden kehittämiseen, työssä jaksamiseen tai muuhun sen tyyppiseen kehittämiseen, jonka positiiviset vaikutukset näkyvät ehkä vasta vuosien kuluttua.

EAKR-ohjelmassa on myös kohtia, joihin ei toistaiseksi ole kohdistunut mainittavaa kysyntää, mutta joiden kuitenkin arvioidaan olevan tärkeitä maakuntaohjelmassa esille nostettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Näihin tullaan mm. järjestämään ideahaku TE-keskuksen ja liiton yhteistyönä vielä tänä syksynä.

Kuntakenttä keskeisessä roolissa

Kuntakenttä on keskeisessä roolissa siinä, minkälaiset projektit EAKR- ja ESR-ohjelmassa lähtevät käyntiin. Viranomaispäässä selvitetään esimerkiksi mahdollisuuksia vaikuttaa EAKR-ohjelman toteuttamista hankaloittaviin tukialuerajauksiin ja valtion lisärahoituksen saantiin kuntarahan tilalle. Voi olla, että ohjelmamuutosten mahdollisuutta on esimerkiksi kauden puolivälissä selvitetävä. Tällä hetkellä kuitenkin mennään eteenpäin nykyisillä ohjelmarakenteilla.

EURA 2007 -järjestelmästä käyttäjien kokemukset ovat tähän mennessä olleet pääsääntöisesti positiivisia. Kunhan järjestelmä saadaan toimimaan projektien koko elinkaaren ajalta, systeemistä sukeutuu varmasti hyvä, luotettava ja paljon informaatiota tarjoava kokonaisuus.

Heli Rintala
EU-koordinaattori

Etelä-Pohjanmaan maakunnalle Euroopan kulttuurialue -status?

Kansainvälinen European Regions of Culture -projekti käynnistynyt

Cornwallissa, Isossa-Britanniassa, alkoi noin kolme vuotta sitten itää ajatus Euroopan kulttuurimaakuntien nimeämisestä kulttuuripääkaupunkien tapaan. Näistä lähtökohdista on muodostunut European Regions of Culture (EROC) -projekti, joka on nyt saanut saanut rahoituksen EU:n Kulttuuri-ohjelmasta. Etelä-Pohjanmaan maakunta haki ja pääsi partneriksi mukaan hankkeeseen. Projektia vetää pääpartneri Cornwall, ja kolmantena partnerina mukana on Kuwasko-Pomorskin alue Puolasta. Lisäksi alipartnereina ovat alueet Bulgariasta, Irlannista, Italiasta ja Tanskasta. Projekti on kaksivuotinen, ja sen toteutus on alkanut 1. lokakuuta 2008.

Hankkeen lähtöajatus on syntynyt siitä, että Euroopan maaseutualueet ovat merkittäviä vaikuttajia eurooppalaisessa kulttuurin rikkaudessa ja erilaisuudessa, mutta alueet eivät voi anoa "Euroopan kulttuuripääkaupunki" -statusta (ECOC). Projektin osallistujat haluavat tutkia mahdollisuutta luoda vastaava pysyvä "Euroopan kulttuurialueet" -ohjelma (EROC).

– Etelä-Pohjanmaan liitto vastasi partnerihakuun, kuten myös monet kymmenet muut Euroopan unionin alueet, kertoo projektin valmisteluun osallistunut projektipäällikkö **Carita Laitala**.

– Cornwallin päätös ottaa Etelä-Pohjanmaan maakunta partnerikseen perustui Etelä-Pohjanmaan liiton kulttuurilautakunnan pitkäjänteiseen kulttuurin kehittämistyöhön, kansainvälisyyteen panostamiseen ja myös alueemme sijaintiin.

EROC-residenssit ja kulttuurivaihtotapahtumia

EROC-hankkeeseen ollaan hakemassa tällä hetkellä kulttuurituottajaa, jonka toimipaikka on Cornwall. Kulttuurituottajan tehtävänä on perustaa taiteelliset residenssit Cornwalliin, Etelä-Pohjanmaalle sekä Kujawsko-Pomorskiin ja ohjata hankkeeseen valittavien yhdeksän taiteilijan työtä. Lisäksi projektin puitteissa järjestetään sarja kansainvälisiä kulttuurivaihtotapahtumia ja muodostetaan alueiden välinen European Regions of Culture EROC-tiimi.

– EROC-projekti tulee kutsumaan hankkeen aikana eri maissa järjestettäviin tapahtumiin vaikutusvaltaisia päätöksentekijöitä Euroopasta todistamaan alueellisen kulttuurin tärkeyttä, Carita Laitala kertoo.

Projektiin tullaan hakemaan mukaan myös eteläpohjalaisia taiteilijoita, jotka työskentelevät hankkeen puitteissa EROC-residenssissä ja ovat vuorovaikutuksessa muiden partnerialueiden taiteilijoiden kanssa. Hankkeen myötä syntyvien töiden on määrä kertoa erilaisista kulttuurikokemuksien kohtaamisista. Työt kulkevat alueiden välillä ja niiden on tarkoitus stimuloida keskustelua hankkeen kulttuurivaihtotapahtumissa. Yksi projektin kolmesta kulttuurivaihtotapahtumasta järjestetään Etelä-Pohjanmaalla vuonna 2009.

EROC-projektin asioita hoitaa Etelä-Pohjanmaan osalta Carita Laitala, jonka päätyönä on ProArt-hankkeen projektipäällikön tehtävät Etelä-Pohjanmaan liitossa.

– Tämän kaiken toiminnan tavoitteena on todistaa maakunnallisen kulttuurin arvo Euroopan unionin Kulttuuri-ohjelman laatijoille ja päätöksentekijöille sekä saada Etelä-Pohjanmaan maakunnalle rahoitus ja kulttuurimaakunta-status ensimmäisten joukossa Euroopassa, toteaa Carita Laitala lopuksi.

Juhani Heikkilä

Pientalo- ja omistusasumisen Etelä-Pohjanmaa

Asuntojen varustetaso heikempi kuin Suomessa keskimäärin

**Pientalo- ja omistusasumisen osuus on Etelä-Pohjanmaalla Suomen maakuntien kärkeä. Vuonna 2007 maakunnan asutuskunnista 64,3 prosenttia asui pientaloissa. Tämä käy ilmi Etelä-Pohjanmaan liitossa toteutetusta Asuminen Etelä-Pohjanmaalla -selvityksestä, jossa tutkittiin maakunnan asumista ja asumiso-
loja. Selvityksen toteutti tutkimusharjoittelija, YTK Petri Jäske.**

– Selvityksen keskeisimpänä tuloksena voi pitää sitä, että Etelä-Pohjanmaalla pientalo- ja omistusasumisen osuus on aivan Suomen kärkeä, **Petri Jäske** toteaa.
– Riippumatta asutuskunnan koosta tai henkilöiden iästä pientalo- ja omistusasuminen on todella yleistä. Tämä kertoo ensinnäkin maakunnan maaseutumaisuudesta. Maakuntakeskus Seinäjokikin on varsin pieni eikä kovin urbanisoitunut, ja kerrostaloasuntojen osuus on vähäinen koko maakunnassa.

Sen sijaan rivitalojen osuus on selvityksen mukaan Etelä-Pohjanmaalla suurin Suomen maakunnista. Rivitaloissa asui 19,4 prosenttia asutuskunnista.

– Tämä voi kertoa siitä, että eteläpohjalaiset vierastavat kerrostaloasumista tai sitten ylöspäin rakentaminen ei ole tarpeellista, koska maakunnassa riittää tilaa rakentamiselle. Molemmat tekijät ehkä vaikuttavat asiaan, Jäske arvioi.

Pientalo- ja omistusasumisen yleisyys liittyy myös asuntojen mataliin hintoihin Etelä-Pohjanmaalla. Matalien hintojen vuoksi ihmisillä on varaa asua omissa pientaloissa.

– Asuntojen matalia hintoja kannattaisi käyttää myös valttina houkuteltaessa asukkaita maakuntaan. Omakotitalohan on suomalaisten mieluisin asumismuoto.

Asunnot tilavia, osin puutteita varustetasossa

Asuntojen tilavuudesta puhuttaessa eteläpohjalaisilla menee hyvin. Asunnot ovat tilavuudeltaan keskimäärin koko maata suurempia.

– Isot maatilat ovat aiemmin tarvinneet paljon työväkeä ja siten taloista on tehty suuria. Myös näyttämisen halua on varmasti ollut ja on edelleen mukana, Jäske toteaa.

Asuntojen varustetaso on sen sijaan koko maan keskiarvoa huonompi. Puutteellisesti varustetuksi asunnoksi katsotaan asunto, josta puuttuu ainakin yksi seuraavista: vesijohto, viemäri, lämminvesi, WC, peseytymistilat ja keskus- tai sähkölämmitys. Etelä-Pohjanmaan asunnoista puutteellisesti varustettuja oli 13 prosenttia vuonna 2007, kun koko maan osuus oli hieman alle 10 prosenttia.

– Puutteellisesti varustetut asunnot keskittyivät nimenomaan pientaloihin; rivi- ja kerrostaloista hyvin harva oli puutteellisesti varustettu.

Puutteellisesti varustettujen asuntojen osuudet olivat suurimpia Suupohjan ja Kuusioikuntien alueilla. Isojoella osuus oli jopa kolmanneksen luokkaa vuonna 2007. Seinäjoella ja Vimpelissä osuus sen sijaan jäi alle kymmenen prosentin.

– Puutteellisesti varustetuissa asunnot keskittyvät siis syrjäisempien seutujen pientaloihin. Suuri osa näiden näiden asuntojen asukkaista on vanhoja ihmisiä, ja huono varustetaso saattaa aiheuttaa ongelmia, selvityksen tehnyt Jäske kertoo.

– Julkisen vallan olisinkin syytä ottaa asia huomioon. Haja-asutusalueiden jätevesien käsittelylle asetetut uudet velvollisuudet lisäävät entisestään syrjäseutujen ikääntyneiden pientaloasukkaiden ongelmia.

Juhani Heikkilä

Asuminen Etelä-Pohjanmaalla -selvitys on saatavilla internetissä: www.epliitto.fi ja sitä voi tilata paperimuodossa Etelä-Pohjanmaan liiton toimistolta.